

Carlsson - maðurin, ið tordi at nerta vælfærdarsamfelagið

Oddagrein

FRIGGJADAGIN gjørdi svenski forsætisráðharrin, Ingvar Carlsson greitt, at hann fór at leggja frá sær næsta ár - bæði sum floksformaður fyri svenska Javnaðarflokkin og sum forsætismálaráðharri.

INGVAR CARLSSON gjørdist forsætisráðharri í 1986 tá Oluf Palme varð skotin. Tá var Carlsson ein heldur ókendur og anonymur politikari, men hann hevði kortini drúgvur royndir. Hann hevur verið við í politiskum arbeiði í 40 ár. Hann var formaður í ungmannaafelagnum hjá svenska Javnaðarflokkinum, SSU, og var eisini hin fyrsti formaðurin í norðurlendska javnaðarungmannaafelagnum, sum varð stovnað í 1963.

HÓAST Ingvar Carlsson ikki var so kendur, so var ongantíð nakar ivi um, at hann var maðurin, sum skuldi bera arvin hjá Oluf Palme viðari. Hann hevði havt sama lærumeistara sum Palme - landsfæðirin Tage Erlander, sum legði frá sær sum formaður í svenska Javnaðarflokkinum í 1969.

TÁ Carlsson á henda hátt so bráðliga ger kunnugt, at hann leggur frá sær, kunnu vit ikki annað enn bera saman við danska forsætisráðharran, Jens Otto Krag, sum á sama hátt legði frá sær sum formaður í svenska Javnaðarflokkinum í 1972.

BÁÐIR lögdu teir sera stórn dent á, at fáa lond síni límað inn í Felagsmarknaðin. Báðir kunnu lýsast sum politiskar persónligheitar, sum vildu brúka síðstu árin til annað enn politikk. Dreymur Jens Otto Krag gekk ikki út - vónandi eydnast tað Carlsson.

HVØR, ið fer at loysa Carlsson av, er enn óvist, men mangt bendir á, at tað verður fyrrverandi floksskrivarin og varaforsætismálaráðharrin, Mona Sahlin, ella samstarvsráðharrin, Jan Nygren. Men verður tað Mona Sahlin, sum mangt bendir á, verður tað eitt generatiónsskifti í svenskum politikki. Øll er tó ikki eins fegin um hennara ótraditionella máta at arbeiða uppá - hon er kend fyri at siga tingini júst sum tey eru.

TÁ hugsað verður um ES-politikkin, so er avrikið hjá Carlsson ikki liðugt, og búskapurin er ikki fegin upp á pláss. Men eftirtíðin fer at minnast hann, sum tann, ið fekk sviar at atkvøða fyri ES-límaskapi og sum tann, ið við rygginum móti múrinum tordi at taka eitt búskaparligt hvørkratak um svenska vælfærdarsamfelagið, sum undanmenn hansara hildu vera ónertiligt og heilagt.

EFTIRMAÐUR hansara sleppur at fullføra verk-ið og at formulera svenska boðið upp á fram-tíðar Evropa.

Sosíalurín

Sverre Midjord, tingmaður:

Krevjið endur- gjalda frá dønnum

-fyri tann skatt, sum er goldin til Danmarkar, eisini av skeivum
iløgum skrivur Sverre Midjord, løgtingsmaður

Tað tykist sum lagnulotan hjá føroyska samfelagnum er komin í ljósmála og ikki kann rokast við at vit fáa hjálp frá nøkrum, vit mugu sjálvur gera tað, sum gerast skal fyri at venda gongdini, og her mugu allar kreftir vera saman um tað, sum gerast skal. Ikki soleiðis, at samgongan av sínum eitingum ger nakad, men her má og skal andstøðan takast við, tó støðan er so álvarsilig, at tað í veruleikanum ikki er nokur andstøða, tí vit eru øll í sama báti.

Veruleikin er tann her á landi, at vit eru í somu støðu, sum grønlenska fólkioð var fyri 30 árum síðani, tá tey úttan nakad vórðu flutt úr teirra veiðuøki til heilt onnur bústaðarviðurskifti, og vórðu soleiðis í veruleikanum tikin búskaparliga av døgum. Og tað er júst tað, sum hendir her hjá okkum í dag.

Vit frætta í fjølmíðlumum, at danski statsministerin er farin til Thule í Grønlandi, fyri har persónliga at geva teimum eina umbering fyri tað, sum teimum var fyri fyri 30 árum síðani, sum annars als ikki hevði verið komið fram, um ikki ein flogberi hjá amerikunum um við atomútbúnaði um borð datt niður við teimum fylgjum, sum tað hevur havt.

Lívgrundarlagið hjá búfólkunum í Grønlandi hevði ongan áhuga hjá donsku stjórnini tá, líka lítið sum lívgrundarlagið hjá føroysku tjóðini í dag hevur tað hjá verandi donsku stjórn og meiriluta í danska fólkatinginum.

Veruleikin við Grønlandi var tann, at danska stjórnin sum partur av Nato skuldi hava goymslurum til hernaðarutgerð, sum eisini var kjarnorkuutgerð. Hetta vildu danir ikki hava í Danmark, vit kenna teirra mótsøðu móti kjarnorkuríkna elverkinum í Barsebäck í Svøríki. Tí var at finna annað stað til Nato, og tað bleiv so Grønland. Avleiðingarnar kenna vit í dag. Teir tvangsfluttu grønlendingar. Og tað er júst tað, sum verður gjørt við føroyingar í dag. Tað verður ikki neyðugt hjá danska statsminist-

aranum at bráða í 30 ár við at geva teimum, sum tá eru eftir í Føroyum, eina umbering, tí tey og teirra næstu vórðu noydd at flyta. Tað verður um kanska bara eitt ella tvey ár, so er einki ungt fólk eftir í Føroyum, tí tey av trýsti eru noydd at flyta fyri at yvirleva. Danir oyddu tað grønlenska veiðusamfelagið og teir eru væl á veg at oyða tað føroyska veiðusamfelagið við teimum krøvum, sum teir hava sett okkara lögtingi í sambandi við umfíggjag av okkara skuld, sum teir í veruleikanum hava havt stóran vinning av.

Tí veruleikin er tann, at allar fløgur, sum eru gjørdar her á landi, bæði tær positivu og tær negativu, eru framdar eftir donskum mynstri og við danskari serkønari hjálp, og hvør einasta skattakróna, sum skuldi verið goldin í Føroyum, hon er goldin til tann danska statskassan, tí flestu verkfeløgini, sum hava havt

arbeiði í Føroyum við sín- um fólk, hava gjørt brúk av tí skipan, at verður arbeiði eina ávísa tíð, skal eingin skattur gjaldast í Føroyum, men har sum tú ert búsetandi, og tað er í Danmark.

So tað er eingin ivi um, at teir, sum hava verið figgi-armálaráðharrar líka frá Henning Christoffersen fram til Lykktøft, hava gníggjað sær í hendurnar av teimum milliónum av skattakrónum, sum teir hava fingið úr Føroyum, og so ikki at gloyma tað arbeiði, sum verður framti í Danmark av tí fiskamongd, sum ótilvirkað verður flutt til Danmarkar og viðgjørð har.

Jú, danir hava havt fyrirmunir, eisini av teimum skeivu fløgnum, framdar eru. Tí er tað, vit skulu hava eina broyting og hana skulu vit hava. Einasti møguleikin er at tað verður framdur ein skattapolitikkur, sum ger, at íbúgvarnir í Føroyum aftur verða búgvandi og

virandi her heima.

Vandi er í hvørjari vælfærd. Soleiðis er eisini her. Tí nú eru danir greiddir yvir at tað finnst virði í undirgrund okkara, og tey vilja teir leggja hald á, soleiðis at teir framhaldandi kunnu fáa vinning av okkara samfelag.

Eg havi einki ímóti at danir verða við at virka her hjá okkum. Men virðini skulu fyrst og fremst koma okkara fólk til góðar, og vit mugu tryggja okkara komandi ættarliðum eina fram-tíð.

Tann samráðingarnavn, sum fer til Danmarkar, má gera dønnum greitt, at vit ikki longur lata okkum alt lynda. Vit krevja eina broyting í viðurskiftunum og hon gerst fyrst við at vit fáa ein skattaletta, so vit verða før fyri at steðga fráflytingini, og harvið byggja samfelagið upp aftur.

Vinningurin av tí ríki-

Framhald á síðu 19

Vinnið ein bíl

Ein spildurnýggjur FIAT CINQUECENTO
(virði á bilinum er umleið kr. 80.000,-)

Bóltfelagið »Æsir« Vestmanna

Í hesum døgum verða lutaseðlar seldir kring alt landið. Eftir ynski frá seljarunum er drátturin útsettur til 15. sept. 1995. Lýst verður í Dimmalætting og Sosíalium